

यात्रा यानं तच्चपंचविधं ॥ विगृह्यसंधायतथासंभूयाथप्रसंगतः ॥ उपेक्ष्यचेतिनिपुणैर्यानंपंचविधंस्मृतं ॥ बलवत्तयापार्ष्णिग्राहादिभिर्विगृह्य अन्यत्रशत्रौयानं विगृह्यया
नं १ तैःसंधायान्यत्रयानं संधाययानं २ सामंतैःसहयानं संभूययानं ३ अन्योद्देशेन यात्राप्रसंगमुत्पाद्यान्यंप्रतियानं प्रसंगयानं ४ बलवत्तयाशत्रुमुपेक्ष्य तस्यमित्रेषुयानमु
पेक्ष्ययानं ५ दंडविधानं दंडः सेना तद्विधानं व्यूहरचनाभेदः ॥ दंडो धर्ममानभेदलकुटेमदसैन्ययोः ॥ द्वियोनीसंधिविग्रहाविति संधिविग्रहयानेत्यादिषट्गुणानांमध्ये संधिविग्र
हौ द्वयोर्योनी तत्रद्वैधीभावसमाश्रयौ संधियोनिकौ यानासनेविग्रहयोनिकेइतिभेदः ॥ तत्रद्वैधीभावोनाम ॥ बलिनोर्द्विषनोर्मध्येवाचात्मानंसमर्पयन् ॥ द्वैधीभावेनवर्ततका
काक्षिवदलक्षितमिति ॥ अरिभिःपीड्यमानस्यबलवदाश्रयणं समाश्रयः ॥ कालप्रतीक्षयातूष्णीमवस्थानमासनं ॥ ७० ॥ यथोद्दिष्टं नीतिशास्त्रोक्तमंत्रविचारमार्गमनतिक्र

यात्रादंडविधानंचद्वियोनीसंधिविग्रहौ ॥ कच्चिदेतान्महाप्राज्ञयथावदनुमन्यसे ॥ ७० ॥ मंत्रिभिस्त्वं यथोद्दिष्टंचतुर्भिस्त्रिभिरेववा ॥ क
च्चित्समस्तैर्व्यस्तैश्चमंत्रमंत्रयसेबुध ॥ ७१ ॥ कच्चित्तेसफलावेदाः कच्चित्तेसफलाः क्रियाः ॥ कच्चित्तेसफलादाराः कच्चित्तेसफलंश्रुतं
॥ ७२ ॥ कच्चिदेपैवतेबुद्धिर्यथोक्ताममराधव ॥ आयुष्याचयशस्याचधर्मकामार्थसंहिता ॥ ७३ ॥ यां वृत्तिं वर्तते तातोयांचनः प्रपिता
महाः ॥ तां वृत्तिं वर्तसे कच्चिद्याचसत्पथगाशुभा ॥ ७४ ॥ कच्चित्स्वादुकृतं भोज्यमेकोनाश्नासिराधव ॥ कच्चिदाशंसमानेभ्यो मित्रेभ्यः
संप्रयच्छसि ॥ ७५ ॥

म्येत्यर्थः ॥ यथोद्दिष्टैरितिपाठे मंत्रिलक्षणलक्षितैरित्यर्थः ॥ व्यस्तैरेकैकशः एवंहिततन्मनःपरिज्ञानंभवति ॥ त्रि
भिश्चतुर्भिरित्यनेन नबहुभिर्नैकेनेतिसूचितं ॥ ७१ ॥ वेदाः सफलास्तद्विहितकर्मप्रवृत्त्या ॥ क्रियाराजकार्याणि तत्तदुद्देश्यफलयुक्तानि ॥ यद्वाक्रियाः संपादितधनादीनि क्रि
यास्तेषांसफलत्वं च दानभोगाभ्यां ॥ दाराणांसफलत्वं धर्मरतिप्रजाभिः ॥ श्रुतसाफल्यं विनीतत्वं ॥ ७२ ॥ उक्ताएषाबुद्धिर्यथामम तथैवतवापि वर्तते कच्चित् ॥ कच्चिदेष्वे
तिपाठांतरं ॥ ७३ ॥ सत्पथगा शिष्टानुष्ठानमार्गा ॥ ७४ ॥ स्वादुकृतं स्वादुतयाकृतंसिद्धं ॥ आशंसमानेभ्यः स्नेहद्वेष्यपेक्षयेच्छद्मः मित्रेभ्यः स्निग्धेभ्यः ॥ ७५ ॥